

SECȚIUNEA: BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE

SECTION: *FUTURE LIBRARIES COLLECTION: INFINITE POSSIBILITIES*

UTILIZAREA E-REVISTELOR ȘTIINȚIFICE DIN BAZELE DE DATE ABONATE DE BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB

*USE OF E-JOURNALS FROM DATABASES SUBSCRIBED BY SCIENTIFIC
LIBRARY USARB*

VALENTINA TOPALO

Abstract: *Scientific Library USARB have become an actor in the process of education. Due to the new storage media, new channels, electronic resources and subscribing databases on long or trial term for transmitting information, university library contributes on research and study process. The Library are reshaping its services: we speak about electronic references, full text data access, web resources that are integral part of university education in the electronic environment. Our discussion focuses on the University Library of Balti as the actor in providing learning and e-learning with few examples of electronic services that it provides. The librarians also have to adapt to the e-delivery and storage of information, to form and to inform about the e-resources for learning.*

Keywords: *storage media, new channels, electronic resources, database on long term, database on trial term, research, e-resources*

Una din prioritățile managementului bibliotecii universitare este studierea relevanței și nivelului de utilizare a colecțiilor sale. Executarea corectă a diverselor statistici are un impact direct asupra achiziției, îmbunătățirii calității fondului, folosirea lui eficientă. Aceasta se referă nu numai la colecțiile „tradiționale”, dar cele din „noua generație”, sau „categoria nouă de documente” - resursele electronice, componenta legislativă a cărora se referă, de asemenea, la dreptul de autor, tipul de acces on-line, off-line, on-campus, off-campus, costuri și modalități de disponibilizare.

În anul 2001, acum 15 ani în urmă, în Republica Moldova a fost creat Consorțiul eIFL Direct Moldova (Electronic Information for Libraries Direct din 16 biblioteci) pentru achiziții de resurse electronice, care prevedea o colaborare între biblioteci privind utilizarea în comun a resurselor prin dezvoltarea abonamentelor electronice. Din 2010 Consorțiul obține o nouă denumire - Resurse Electronice pentru Moldova. Acordurile încheiate, documentele care asigură accesul la diverse baze de date științifice au fost și sînt realizate grație unei politici documentare bine gândite de Consorțiu, care are un rol important în dezvoltarea științei moldovenești.

Astfel, datorită participării în acest Consorțiu, Biblioteca Științifică USARB are acces la 12 baze de date stabile și 3 flexibile. Concomitent și conținutul informațional al website-ului Bibliotecii Științifice devine accesibil unui număr tot mai mare de utilizatori, deoarece ei pot ajunge la bazele de date EBSCO doar prin IP USARB.

Pe pagina principală a site-ului <http://libruniv.usarb.md>, în anii 2002-2005 la rubrica *resurse web*, din 2006 *e-resurse-baze de date*, utilizatorii accesează direct ba-

zele de date asigurate prin Consorțiul REM, prin IP din rețeaua Internet BŞ USARB, cu accesul liber din interiorul instituției. Până în 2013 accesul se realiza pe baza unei parole de identificare.

Bazele de date ale Companiei EBSCO: *Academic Search Premier, Business Source Premier, ERIC (Education Resource Information Center), Green File, Library, Information Science & Technology Abstracts, Master File Premier, Newspaper Source, Regional Business News, AHFS Consumedication Information, Research Starters – Education, Research Startes Sociology, Research Startes Business*) **oferă posibilități unice utilizatorilor universitari bălțeni.**

Ca element de noutate, în 2014 au apărut alte trei baze de date. Acestea cuprind colecții de bază, ghiduri pentru efectuarea activității de cercetare proiectate special pentru elevii de liceu, studenți, masteranzi și doctoranzi. Ele conțin articole formate din 3000 de cuvinte, scrise de cercetători, oameni de știință și alți experți din domeniile economic și educație. Cele 12 resurse EBSCO Publishing cuprind colecții online de publicații periodice străine din domeniul științelor umane și sociale: literatură, lingvistică, filosofie, istorie, sociologie, economie, politică, drept, educație, psihologie sau geografie. 18 200 de publicații recenzate de la editori importanți din Europa, SUA, Asia, Africa oferă posibilități studenților, profesorilor, cercetătorilor, bibliotecarilor și altor tipuri de utilizatori accesul online la textul integral, ziare și buletine de știri full-text, de asemenea, la peste 2 500 de ediții de referință: ghiduri și broșuri din domeniile social și umanistic.

Resursele EBSCO Publishing sunt formate din seturi de baze de date strict disciplinare și multidisciplinare. Ele conțin Colecția Premier, considerată reprezentativă pentru abonamentele Consorțiilor și sînt oferite prin EIFL Direct. Conform spuselor lui John Barnes, Vice Prezident, Strategic Marketing and Business Development la *Gale Group* „Colecția Premier sînt produse ideale pentru biblioteci și consorții”.

Bazele de date Academic Search Premier, Business Source Premier, Master File Premier, înglobează 8 780 de publicații periodice cu 5 180 reviste cu full text recenzate în 410 titluri. În anul 2014 la baza de date Business Source Premier, la cele 1100 de reviste peer reviewed s-au adăugat 180 de reviste noi cu text complet. Este cea mai completă bază de date din lume, practic fără perioadă de embargo, cu un Impact Factor de la 7,6 la 1,1. [1].

Numai Academic Search Premier (EBSCO) conține 3 900 de reviste cu indexul de citare ISI (Institutul de Informație Științifică), 989 reviste științifice, științe ale naturii din Science Citation Index, 543 reviste științifice, științe umanitare din Social Sciences Citation Index, 284 reviste științifice, științe umanitare din Arts & Humanities. EBSCO Publishing are de trei ori mai multe reviste recenzate decît alte companii, avînd legături directe cu editurile.

Pentru toate bazele de date sînt alcătuite listele titlurilor (title lists), în care utilizatorii află date despre publicație (data publicării, anul introducerii în bază, anul curent al revistei, tipul/genul publicației FT (full text) sau AB (abstract), frecvența publicării (1,4 - lunar) informație despre existența embargo (anumite titluri se postează de edituri numai după ce a fost publicată în versiune print și acest process durează 6 luni, 12, 24 sau 36 de luni de embargo). În așa caz prețul revistei este mai mic decît cel introdus recent în baza de date. În toate bazele de date o parte din reviste au perioadă

de embargo. Dacă o revistă are embargo în EBSCO, înseamnă că aceasta o are și în alte companii.

Cîteva titluri de periodice accesate frecvent de utilizatorii universitari bălteni din Colecția Premier:

Harvard Law Review, Gale Law Journal, American Journal of International Law, University of Pennsylvania, Law Review, Social Psychological and Personality Science, Environment and Urbanization Asia, Counseling Outcome Research and Evaluation, Bioscope: South Asian Screen Studies, Journal of Primary Care & Community Health, Journal of Economic Literature, Journal of Economic Perspectives, Economic Policy, Economic Geography, Academy of Management Review, Administrative Science Quarterly, Academy of Management Journal, Journal of Marketing, American Sociological Review, Annual Review of Sociology, Sociology, Journal of Marriage and the Family, Politics and Society, Discourse and Society, Contemporary Literature, Language and Literature in XX Century etc.

De asemenea au fost accesate revistele ce țin de istoria educației: *Teaching History: A Journal of Methods, History and Social Science Teacher, Social Education, Theory and Research in Social Education, Heritage Education Quarterly* din baza de date ERIC-the Education Resources Information Center din SUA-Canada, bază care în 2014 a sărbătorit 50 de ani de la fondare și de acces la informația istoriei educației. Baza de date a Departamentului de Educație, SUA, conține abstracte din 980 reviste din domeniul educației; 530 reviste full text; 2 200 broșuri full-text.

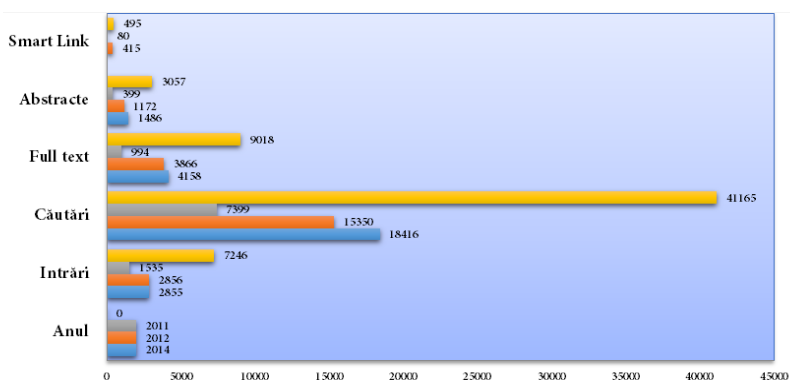
Din totalitatea revistelor colecției Premier utilizatorii au lecturat din peste 100 de titluri. Este un semn bun, fiindcă procesul de învățare și cercetare este influențat de conținuturile electronice ale publicațiilor internaționale de specialitate indexate de aceste baze de date. Este din ce în ce mai evident că opțiunea pentru publicațiile electronice prevalează în fața celor print, datorită timpului de livrare, dar mai ales datorită acestui mare avantaj de a fi ușor de regăsit, ușor de trimis prin poșta electronică, ușor de structurat în bibliografii.

Analiza utilizării resurselor EBSCO ne oferă posibilitate să vedem concret cum sînt utilizate ele de cadrele didactice, cercetători, licențiați, masteranzi, doctoranzi.

Statistica utilizării resurselor EBSCO în anii 2014, 2012, 2011 oferită de Companie EBSCO PUBLISHING.

În anul 2013 a fost sistat pe o perioadă îndelungată accesul din cauza neachitărilor din partea altor membri ai Consorțiului, fiind înregistrate doar 205 de accesări. Conform statisticilor Companiei printre bibliotecile membre ale Consorțiului REM Biblioteca Științifică USARB deține locul doi în anul 2014 în utilizarea bazelor de date.

Anul	Accesări	Căutări	Full text	Abstracte	Smart Link
2014	2855	18416	4158	1486	-
2012	2856	15350	3866	1172	415
2011	1535	7399	994	399	80
Total	7246	41165	9018	3057	495

Analiza de utilizare confirmă că în ultimii ani a crescut popularitatea acestor resurse în mediul academic bălțean, în special în rîndul profesorilor -cercetătorilor, masteranzilor, doctoranzilor. S-a mărit eficacitatea acțiunilor de promovare și ca rezultat a crescut numărul de căutări și accesări în 2012 - 2 856; 2014 - 2 855 față de anul 2011 - 1535. În 3 ani au fost efectuate 41 165 de căutări. A crescut cererea pentru full text, 4158 în 2014, total 9018 în trei ani, semn că utilizatorii au fost interesați în bună parte mai mult de acces la full text, decît la abstracte - 3057. Utilizarea de resurse EBSCO este considerată foarte valoroasă. Smart Link este o modalitate rapidă de acces la informația căutată și a fost utilizată de 495 ori. Începînd cu anul 2013 statistica EBSCO nu mai indică această cale de acces. O sursă principală de informații privind nivelul de utilizare a bazelor de date este sondajul „Web-ul Bibliotecii Universitare - Portal de vizibilitate și oportunități”, realizat în anul 2012. Evaluînd datele la itemul de regăsire a informației necesare în bazele de date naționale/internaționale: REM, EBSCO, ONU, UNDP, AUF, NATO, ICR, JDP, EUBookshop, BM, observăm următoarele rezultate:

Studentii: 64% accesează bazele de date, 6,2%- nu găsesc aceste baze de date , parțial găsesc - 25% .

Profesori: 47,1% găsesc, nu găsesc-21,4%, 15,7%-parțial.

Deci 64% de studenți și 47,1% profesori accesează sistematic bazele de date.

Analizînd statisticile anului 2014 vedem că cererea de resurse electronice EBSCO a fost în șapte luni mai bună decît în celelate patru luni ale anului:

Luna an. 2014	Ințrări	Cercetări	Full text	Abstract
Februarie	363	2408	690	331
Martie	237	1279	421	99
Mai	146	1239	222	62
Septembrie	282	2135	411	123
Octombrie	545	5931	1027	502
Noiembrie	171	1943	407	130
Decembrie	110	1511	271	96
Total	1854	16466	3449	1343

Cele 12 baze de date au fost promovate activ, drept urmare au crescut cererile pentru aceste baze de date. În fiecare an sînt realizate activități de promovare în cadrul ședințelor senatului, catedrelor, Zilelor de Informare, Lunarul Licențiatului / Master-nadului / Doctorandului, expoziții, prin site-ul BȘ USARB, de unde înștiințăm utilizatorul despre ofertele EBSCO Publishing, EIFL.net, Blogul EIFL OA-Moldova, urmărind scopul de a demonstra importanța, necesitatea și puterea Accesului Deschis ca o normă pentru studii și cercetare, Programe Speciale de evenimente consacrate OA, Bazele Culturii Informației, unde utilizatorul este instruit în vederea utilizării revistelor electronice în activitatea de cercetare și didactică, informarea permanentă și instruirea personalului în vederea deprinderilor de utilizare a resurselor electronice și navigare profesională în toate resursele disponibile. În 2014 Daniel Lungu, reprezentantul Scientific Knowledge Services a susținut un training de promovare a resurselor Companiei Scientific Knowledge Services, instruind cadrele didactice, bibliotecarii în vederea utilizării eficiente a paginilor web a editurilor Cambridge și **Taylor and Francis**, ofertele și resursele științifice online ale acestora. Conform Raportului Statistic REM, printre Bibliotecile Consorțiului, în 2012 BȘ USARB e pe poziția a 3-a, în 2014 ocupă poziția a 2-a în utilizarea bazelor de date a Companiei EBSCO.

Session Usage Report Site: All Detail Level: Site Period: January 2012 - December 2012											
Site	Year	Count	Average Length	Searches	Total Full Text	PDF Full Text	HTML Full Text	Image/Video	Abstract	Smart Link To	Custom Link
ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES OF MOLDOVA	2012	818	49	15387	3491	2174	449	16	1087	58	0
ACADEMY OF SCIENCES OF MOLDOVA	2012	1060	42	9115	891	735	116	18	1201	28	0
BALTI UNIV	2012	2864	38	15369	3888	1615	1379	516	1178	415	0
BP HASDEU MUNICIPAL PUBLIC LIBRARY	2012	764	65	9979	2127	978	1067	21	2104	50	0
CAHUL STATE UNIV	2012	122	44	2174	244	150	74	14	321	0	0
LIBRARY OF FREE INTL UNIV OF MOLDOVA	2012	145	37	980	504	424	77	0	308	1	0
MOLDOVA STATE UNIV	2012	1323	45	15623	4852	2694	1741	3	3034	71	0
STATE PEDAGOGICAL UNIV	2012	64	40	596	39	33	4	0	64	1	0
STATE UNIVERSITY OF MEDICINE AND PHARMACOLOGY - N. TESTEMITEANU	2012	625	47	7599	879	477	143	222	1154	163	0
TECHINCAL UNIV OF MOLDOVA	2012	100	38	1144	349	274	15	0	190	17	0
THE ACADEMY OF PUBLIC ADMINISTRATION ALONG THE PRESIDENT OF	2012	170	43	1909	166	99	43	10	221	4	0
Totals		8056		79875	17430	9653	5108	820	10862	808	0

2001				2014					
Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO		Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO*		Pachet bazele de date din EIFL**	Springer
		12 baze de date	Statistica EBSCO			12 baze de date	Statistica EBSCO		
1.	Biblioteca Centrală a USM	+	-	1.	Biblioteca Centrală a USM	+	1115	7	+
2.	Institutul Internațional de Management	+	-						
3.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+	-	2.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+	2855	9	+
4.	Biblioteca Științifică a ASEM	+	-	3.	Biblioteca Științifică a ASEM	+	1841	9	+
5.	DIB ULIM	+	-	4.	DIB ULIM	-	-	7	-
6.	Biblioteca Științifică a UTM	+	-	5.	Biblioteca Științifică a UTM	+	392	8	+
7.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+	-	6.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+	379	7	+
8.	Biblioteca Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”	+	-						
9.	Biblioteca Universității de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul	+	-	7.	Biblioteca Universității de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul	+	244	7	+
10.				8.	Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI	-	-	4	-
11.				9.	Biblioteca Universității Slavone a Republicii Moldova	-	-	5	-

Un avantaj al utilizării este interfața în limba română, prezența funcției de translator on-line pe site-ul companiei și existența posibilității de a trimite mesaje, texte prin e-mail. Remarcăm că compania conține cea mai mare arhivă de PDF full-text – imagine, permițând salvarea graficelor, tăblițelor, imaginilor din articole. În anul 2014 bibliotecarii au expediat 2 772 de e-mail-uri cu 1 447 de informații.

Analiza demonstrează că pe tărîmul promovării mai este mult de lucru pentru ca informația științifică din revistele academice recenzate să fie principala sursă de informare științifică și academică.

Din 2010 Biblioteca universitară bălțeană beneficiază de acces gratuit, de tip trial (anumită perioadă de testare), la bazele de date oferite de EIFL (Resurse Electronice pentru Biblioteci), pentru perioade specificate.

Pachetul baze de date EIFL-REM oferă acces la baze de date la adresă IP a instituției, navigînd spre adresa, www.eifl.net.

Tendința Consorțiului REM este dezvoltarea continuă a bazelor de date, găsirea de baze noi pentru cercetare și creșterea numărului celor care au acces neîngrădit și rapid la acestea.

2015 - 11 baze de date de pe platformele IOP Science, OECD-iLibrary, Cambridge Journals Online, BioONE, EDWARD ELGAR Publishing, IMF eLibrary, Nature Publishing Group Journals, **OUP ONLINE PRODUCTS, Pediatric Neurology Briefs**, Royal Society Journals and Archive, **Emerald**.

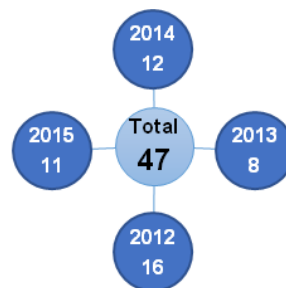
2014 - 12 baze de date de pe platformele BioOne, IMF eLibrary, NaturePublishing Group Journals, New England Journal of Medicine, Oxford English Dictionary Online, Oxford Reference Online, Pediatric Neurology Briefs, Royal Society, Journals, IOPscience, OECD-iLibrary, Oxford Textbook of Medicine, Cambridge University Press.

2013- 8 baze de date: BioOne, IMF eLibrary, IOPscience, OECD iLibrary, Ox-

ford English Dictionary ,Online Oxford Reference, Online Royal Society Journals, Credo online.

2012 - 16 baze de date: BioONE, **Integrum World Wide**, OCDE-iLibrary, IOP Science Publishing, Oxford English Dictionary, Oxford Reference, New England Journal of Medicine (NEJM), platforma **Gale: Biography in Context, Gale Business Insights: Global, Global Issues in Context**, , **GREENR (Global Reference on the Environment, Energy, and Natural Resources)**, **General OneFile, Student Resources in Context, World History in Context, Integrum**. [2].

Pachetul total EIFL în toți acești ani numără 47 baze de date din diverse domenii științifice și ingineresti, științe aplicate, afaceri și management, științe ale pământului, medicină și științe medicale, științe sociale, lucrări și statistici publicate de către Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare (OCDE), tehnologie, medicina, științe umanistice și sociale, științe biologice, ecologice și de mediu, științe ale vieții, științe fizice și aplicate și, cel mai recent, medicina clinica, biologie, matematică, inginerie, medicină, fizică, audit, contabilitate, management.

Utilizatorii folosesc resursele, publicațiile electronice EIFL, fiecare din ele avînd scopul ei, structura, volumul accesării. 15 000 de revize științifice online din pachetul baze de date EIFL au fost accesate de cercetători, profesori, studenți de 2 950 de ori.

În 2014 Biblioteca Universitară a fost abonată, de asemenea, la revistele electronice ale editurii Cambridge University Press (platforma Science Direct), care au fost utilizate pe scară largă pe parcursul numai a 2 luni, dar care nu a depășit cererea pentru una dintre bazele de date stabilite de EBSCO. Pe perioada de acces gratuit la platforma Taylor and Francis au fost descarcate 597 de articole (*EBSCO 600*). Acest număr impresionant este dovada faptului că este o platformă pe care cercetătorii, doctoranzii, profesorii și chiar studenții o consideră un partener de nădejde în activitățile academice. [3]. „După ce perioada de acces gratuit s-a încheiat, numărul de încercări de a accesa conținutul de la Taylor and Francis a fost extrem de ridicat. În medie au fost 56 de accesări pe lună pentru a vedea conținutul full-text al revistelor din cadrul acestei platforme.” (Din raportul lui Daniel Lungu, reprezentantul Scientific Knowledge Services). Toate aceste dovedesc faptul ca Taylor and Francis oferă reviste ce sînt extrem de apreciate in cadrul Universitatii. Pe lîngă campania EBSCO, Biblioteca Științifică fiind membră a **Rețelei Naționale a Comunității științifico-educative (RENAM)** a utilizat platforma SpringerLink în anul 2014 (septembrie-decembrie). Astăzi baza de date este abonată de USARB pînă la 31 decembrie 2015. Springer Link este una din cele mai utilizate resurse electronice de documentare științifice și cuprinde reviste și cărți de specialitate editate de Springer-Verlag, Kluwer Academic Publishers, Urban and Vogel, Steinkopff și Birkhauser. Springer Link ofera peste 3 milioane de articole publicate preponderent in reviste din domeniile științelor reale, peste 4,5 milioane de rezumate ale articolelor disponibile din aceste domenii științifice (reviste, cărți, serii de cărți, enciclopedii, protocele). Revistele sînt împărțite in 12 colecții în funcție de

subiect.

Oportunitățile oferite de aceste baze de date în activitățile de cercetare pentru cadrele didactice și studenți, masteranzi, doctoranzi:

- Acces la reviste academice ale diverselor edituri și organizații științifice Royal Society of Chemistry (fondată în 1841), Elsevier (1823), Springer (1847), Institutul de Fizică (1874), Nature (1869)
- Căutarea în orice domeniu de cercetare din 60 de baze de date științifice ale companiei EBSCO Publishing și 47 de baze de date din eIFL.net
- Acces la informații despre oamenii de știință, despre parteneriat, precum și posibilități de know-how și ultimele noutăți în cercetare
- Deschiderea unor direcții noi de cercetare, modalități de citare, indexare

Schimbarea în activitatea științifică

Pentru autori:

- Cunoașterea autorului, tematica cercetării, țara
- Cît de valoroasă este lucrare, unde să se publice?
- Pentru studenți:
- Ce cercetare este actuală, unde, cu cine să colaboreze?
- Aprecirea calității și cantității descoperirilor altor cercetători, altor instituții.

Biblioteca universitară are misiunea de a oferi acces încontinuu la bazele de date EBSCO, servicii informaționale calitative la publicațiile electronice accesibile on-line, în paralel cu resursele informaționale tipărite pentru optimizarea procesului instructiv și de cercetare științifică.

Referințe bibliografice:

1. DIEDRICHS, Carol Pitts. E-journals: the OhioLINK experience. In: *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services* [on-line]. 2001, vol. 25, no. 2, pp. 191–210 [citată 20.01.2014]. Disponibil: <http://www.digital-scholarship.org/sepb/archive/43/slibrary.htm>.
2. ECHEVERRÍA, Mercedes, Pilar BARREDO. *Online journals: their impact on document delivery* [on-line] [citată 10.01.2015]. Disponibil: https://repositorio.uam.es/bitstream/handle/10486/301/22310_OnlineJournals.pdf?sequence=1.
3. ПИСЛЯКОВ, В. В. *Анализ контента ведущих электронных ресурсов актуальной зарубежной периодики* : Препринт WP/2002/02 [on-line]. М. : ГУ ВШЭ, 2002, p. 32 [citată 20.01.2014]. Disponibil: http://library.hse.ru/science/papers/WP2_2002_02.pdf